

Məmməd Arazın işığında şair kimi bir gün...

5 iyun Şairlər günü idi. Həmin gün havada da şair qoxusu duyulurdu. Xəfif gilləvar misraları göyüzünə ucaldırdı. Günəş şəhərimizi sevgi ilə öz ağuşuna almışdı...

Hər il böyük Azərbaycan şairi, yeni Azərbaycan şairinin öncülü Mikayıl Müşfiqin doğum günü - iyunun 5-də keçirilən tədbirin təşkilatçıları məhz Müşfiqin adını daşıyan mükafatın şairlərə verilməsini məqsəduyğun hesab edirlər.

Altı il əvvəl əsası qoyulmuş "Şairlər günü" tədbiri ötən illərdə Türkiyə, Qırğızıstan, Özbəkistan, Gürcüstan, Ukrayna, İran və Rusiyadan dəvət olunan qonaqların iştirakı ilə keçirilib.

Öncə Beynəlxalq Muğam Mərkəzində xalq şairi Məmməd Arazın xatirəsi anıldı. Tədbirə gecikdiyimi düşünürdüm. Yolda tez-tez adamları keçə-keçə tədbirə tələsirdim. Nəfəsimi dərib, gözlerimi açdım, budur - Muğam Mərkəzindəyəm. Adamlar bir-bir içəri keçir. Xanəndə heykəllərin yanı ilə addımlayırdım. Addımlarımı yeyinlədim içəri girdim. Şükür! Başlamayıb. İçəri qarışqa mi-

şairi Məmməd Araz göründü. Titrəldə şair deyirdi:

Məni qoyma təkliyə...

Şair məni kədərləndirdi. Eynəyimi düzəldib, ətrafımdakı adamları süzdüm. Xəyal bəyin səsi eşidildi: Allah rəhmət etsin!

Xəyal Rza Muğam Mərkəzinə təşrif buyurmuş dəyərlı qonaqları salamladı. Sözüne davam edib, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, xalq yazıçısı Anar Rzayevi səhnəyə dəvət etdi.

Anar müəllim ağır addımları ilə səhnəyə gəldi. Mikrofondan səsi gəlir:

"Bu gün Mikayıl Müşfiqin doğum günüdür. Həm də iyunun 5-i xalq şairi, mənim yaxın dostum Vaqif Səmədoğlunun dünyaya gəldiyi gündür. Bu gün həm də başqa böyük şairimiz Məmməd Arazı yad edirik. Hər üç böyük şairin taleyi də bir-birinə oxşardır. Düzdür, Mikayıl Müşfiqin taleyi daha faciəli olub. Haqsız həbs edilməsi, cavan yaşında güllələnməsi. Amma hər üç şair əzəbli həyat yaşayıb. Həyatlarının müxtəlif dönməndə Vaqif Səmədoğlu və Məmməd Araz qarşı

də görünür. Gurultulu səsi ilə dillənir:

"Məndən ötən sənə deydi, səndən ötən mənə dedi, səndən, məndən ötən daşlar, Vətən, Vətən sənə deydi. Hər kəs bu torpağı sevir, amma bu torpaq üzərində gəzmək haqqı hər adama verilmir. Məmməd Araz bu haqqı qazanmışdı. Şairlərin qurduğu körpülərin bünövrəsi sevgidən olur və sevgidən qurulan körpüləri heç kim dağıda bilməz." Bu sözlərdən sonra alqış səsləri yüksəlir. Qənirə xanım türk şair Məhmet Nuri Parmaksız tərəfindən xüsusi mükafat təqdim edilir. "Onur" ödüdü deyir - türk şair. Millət vəkilə təbəssümlə səhnədən ayrılır...

Səhnədə Azərbaycanın görkəmli yazıçısı Seyran Səxavət görünür. Gənclik illərində yazdığı "Son məhəbbətim" şeirini səsləndirir. Daha sonra Məmməd Arazdan söz açır:

"Məmməd Arazın böyüklüyü haqqında nə qədər danışsaq, yenə də az olacaq. Məmməd Araz bizim ədəbi nəslə mənsub olan bütün uşaqları çox istəyirdi. Həmişə bizə kömək edirdi. Ən ağır vaxtlarımızda bizi elə dindirirdi ki, sanki yaralı sazi dilləndirir. Yazıçını şairi başa gətirmək üçün əsas rol oynayan tələdir."

Bu dəfə səhnədə Akademik İsa Həbibbəyli görünür. İsa bəy Məmməd Arazın yarıdıcılığından ətraflı danışır. Xalq şairinin Azərbaycan poeziyasına qazandırdığı fəlsəfi fikirlərini yüksək səslə qonaqlara çatdırın İsa bəy Məmməd Arazın böyük şair olduğunu dəfələrlə vurğulayır. Məmməd Arazı istiqlal şairi kimi qiymətləndirir. Bu an salondan gurultulu alqış popur.

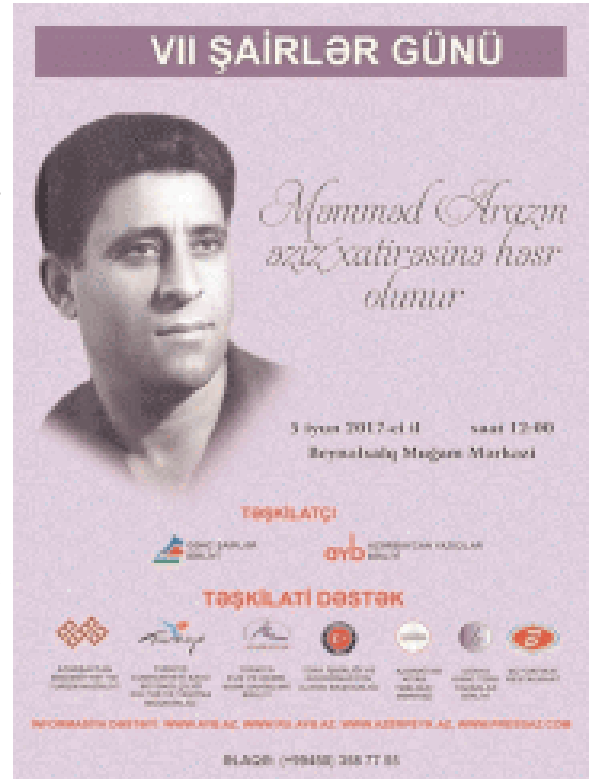
Alqışlar sona çatandan sonra şair Qəşəm Nəcəfzadə səhnədə görünür.

-Hörmətli, Anar müəllim, hörmətli qonaqlar. Əvvəlcə Məmməd Arazın bir şeirini, sonra isə özümün şeirini oxuyacam.

Qəşəm müəllim ahəngdar səslə şeirləri oxuyur. Alqışlarla yola salınır.

Bu an salonda az-maz səs-küy yaranır, pıçhapıqlar eşidilməyə başlayır. Türk şairlərdən kimsə səhnəyə dəvət edilir. Sentimental bir şeir deyir.

Xəyal Rza Mikayıl Müşfiq mükafatlarını da sahiblərinə bir-bir verir. Qəşəm Nəcəfzadə, Xəzən Gülxanım, Nigar Həsənzadə, Fəxrəddin Ziya, Rusiyada yaşayan Azərbaycanlı şair Yaşar Süleyman həm öz, həm də Məmməd Arazın şeirlərini səsləndirirlər. Mü-

kafatlarını alıb, üzlərində təbəssüm yerlərinə keçirlər.

Xəyal bəy arada fasilələr veririr, bu fasilələr zamanı xanəndələr səhnədə mahnılar ifa edirdilər. Bu da tədbirə ayrı bir rəng qatır... Məmməd Araz yenidən titrlərdə görünür:

**Bir taleyin oyununda cütləşmiş zərik,
Yüz il qoşa atılsaq da, qoşa düşmərik.
Bir zərrənin işığına milyonlar şərik,
Dünya sənin, dünya mənim, dünya heç kimin...**

**Çövrəsindən çıxsə əğər sevda fırfıran,
Bir ümidin ətəyindən tutub da fırlan.
Eşidirsən: pıçıldayır yıxılan, duran:
Dünya sənin, dünya mənim, dünya heç kimin...**

**Bu get-gəllər bazarına dəvədi dünya,
Bu ömür-gün naxısına həvədi dünya,
Əbədiyə qəh-qəh çəker əbədi dünya,
Dünya sənin, dünya mənim, dünya heç kimin...**

Xəyal Rza qonaqlara gəldikləri üçün təşəkkürünü bildirir. Gurultulu alqışlarla hər kəs ayağa qalxır. Məmməd Araz sevgi və duyğu dolu bir gündə anılır.

Küçəyə çıxarkən Məmməd Arazın misraları qulaqlarımda cingildəyirdi. Günəşli gündə indi onun misraları göyüzünə ucalırdı...

Oğuz Ayvaz

salı adamlarla dolmuşdu. Səslər bir-birinə qarışmış, səhnədə də bir nəfər gözə çarpırdı. Eynəyimi düzəldib səhnədəki adama diqqətlə baxdım. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin mətbuat katibi, Şairlər günü layihəsinin rəhbəri Xəyal Rzadır. Adamlar içəri dolduqca səslər də artırdı. Qəfil Xəyal bəyin səsi səs-küyü sükuta bərpa etdi. Azərbaycan Dövlət Himnimizi dinləyək! Hər kəs ayağa qalxdı. İçi mən qarışıq gözəl himnimizi xor səslə səsləndirdik. Az əvvəlki ciğ-biğdən əsər əlamət qalmamışdı. Sənət adamları, şairlər, yazıçılar, jurnalistlər, xanəndələr, millət vəklləri, bir sözlə hamı burada idi. Gözlə gün olacaqdı, möhtəşəm tədbir bizi gözəl yirdi.

Salonun işıqları zəiflədi, səhnədə xalq

çıxan nadanlar, onları anlamayıb, incidənlər çox olub. Məmməd Araz poeziyamızda böyük yeri olan şairdir. Onun təkə "Duman salamat qal, dağ salamat qal" şeiri olsaydı əbədi olaraq ədəbiyyatımızda qalardı. Mən şadam ki, Məmməd Arazın yolu davam edir. Nə qədər Azərbaycan var, Məmməd Araz yaşayacaq."

AYB-nin sədri Anara 80 illik yubileyi ərəfəsində İLESAM - (Türkiyə Elm və Ədəbi Əsər Sahibləri Birliyinin) xüsusi mükafatı təqdim edilir. Anar müəllim üzündə təbəssüm alqışlarla yerinə keçir...

Xəyal bəy növbəti sözü millət vekili Qənirə Paşayevaya buraxır. Onu səhnəyə dəvət edir. Qənirə xanım tez bir zamanda səhnə-